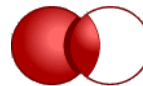

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

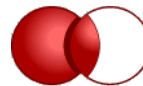
UR: 009-05/06

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
ARHITEKTONSKOG FAKULTETA
NA DAN 31.12.2005. GODINE**

Sarajevo, januar 2007. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU
ARHITEKTONSKOG FAKULTETA
SARAJEVO**

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Arhitektonskog fakulteta Sarajevo**, za koje je odgovoran Menadžment fakulteta. Izvještaj o izvršenoj reviziji prikazan je na str. od 1 do 10. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH («Službene novine FBiH», br. 22/06), i INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije, tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranja i prikupljanja dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je obuhvatila i ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja, kao i ocjenu primjene važećih zakonskih propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon provedene revizije finansijskih izvještaja na dan 31.12 2005. godine, skrećemo pažnju na sljedeće:
  - **uspostavljeni sistem internih kontrola nije dovoljan i adekvatan u dijelu primjene zakonskih propisa u načinu planiranja, trošenja, evidentiranja i upravljanja novčanim sredstvima, obzirom da nije donesen i usvojen finansijski plan za 2005. godinu,**
  - **nije usklađen Pravilnik o radu u dijelu koji se odnosi na plaće sa Zaključkom Vlade Kantona Sarajevo u visini utvrđenih koeficijenata, funkcionalnog dodatka i minolog rada,**
  - **isplate po osnovu ugovora o autorskom djelu u svim slučajevima ne mogu se potvrditi da stvarno i predstavljaju autorsko djelo što je u suprotnosti sa Zakonom o porezima Kantona Sarajevo ,**
  - **kod ugovaranja radova, usluga i nabavke roba nije dosljedno primjenjivan Zakon o javnim nabavkama BiH.**

4. Po našem mišljenju, finansijski izvještaji, osim za usklađivanja u prethodnoj tački, daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja Arhitektonskog fakulteta Sarajevo za godinu koja se završava na dan 31.12.2005. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
ARHITEKTONSKOG FAKULTETA SARAJEVO
za 2005. godinu

1 UVOD

Arhitektonski fakultet Sarajevo (u daljem tekstu Fakultet) upisan je u sudski registar kod Kantonalnog suda Sarajevo Rješenjem UF/I-2056/01, od 31.12.2001. godine na osnovu Zakona o visokom obrazovanju.

Osnivač-vlasnik fakulteta je Kanton Sarajevo. Fakultet je u sastavu Univerziteta u Sarajevu.

Zakonom o visokom obrazovanju je regulisano da Univerzitet, na prijedlog visokoškolskih ustanova, uz saglasnost Vlade Kantona Sarajevo utvrđuje kriterije i provodi postupak upisa studenata prati realizaciju nastavno-naučnog rada na fakultetima, daje saglasnost na nastavne planove i programe predmeta dodiplomskog i postdiplomskog studija.

Fakultet se bavi nastavnim, naučno-istraživačkim i stručnim radom iz područja arhitekture i urbanizma, koji se organizuje kao dodiplomski i postdiplomski studij za sticanje stručnog naziva diplomirani inženjer arhitekture i magistar tehničkih nauka iz oblasti arhitekture i urbanizma.

Upravljačku funkciju Fakulteta vrši Upravni odbor, koji ima predsjednika i četiri člana, a imenuje ih i razrješava Vlada Kantona Sarajevo. Upravni odbor se bira na period od četiri godine. Poslovníkom o radu Upravnog odbora utvrđen je način rada i odlučivanja.

Nadzornu funkciju na Fakultetu vrši Nadzorni odbor, kojeg na period od četiri godine, bira i razrješava Vlada Kantona.

Lica sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima su: Dekan, Prodekan za nastavu i naučni-istraživački rad i Prodekan za ekonomsko-finansijska pitanja.

Dekan rukovodi Fakultetom, a bira ga i razrješava Upravni odbor po postupku utvrđenim zakonom.

Fakultet je jedinstvena organizaciona cjelina čija je unutrašnja organizaciona struktura utvrđena Pravilima fakulteta. Poslovi i zadaci iz okvira djelatnosti Fakulteta ostvaruju se kroz organizacione jedinice u nastavnim, naučnim i stručno-administrativnim poslovima. Djelatnost Fakulteta se ostvaruje preko katedri i Sekretarijata fakulteta.

Katedre Fakulteta organizovane su u šest oblasti (Arhitektonske konstrukcije i tehnologija građenja, Arhitektonsko projektovanje, Konstruktivni sistemi, Prostorno i grafičko prikazivanje, Razvoj arhitekture i Urbanizam i prostorno planiranje). Sekretarijat fakulteta je organizaciona jedinica u okviru koje se obavljaju pravni, upravno-izvršni, personalni, finansijsko-materijalni, administrativni, opći, bibliotečki i pomoćno-tehnički poslovi i isti je organizovan u četiri službe (Služba za pravne i opće poslove, Služba za rad sa studentima, Služba za ekonomsko-finansijske poslove i Služba bibliotečko-informaciona).

Sredstva za rad Fakulteta u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju obezbjeđuju se iz Budžeta Kantona i iz vlastitih prihoda koje Fakultet ostvari u okviru svoje redovne djelatnosti, na osnovu kriterija i mjerila, koje na prijedlog Ministarstva obrazovanja i nauke utvrđuje Vlada Kantona.

Na dan 31.12.2005. godine Fakultet je imao 67 uposlenih djelatnika.

Prema podacima Studentske službe ukupan broj upisanih studenata u školskoj 2004/2005 je 648 i 2005/2006 je 627 studenata.

Sjedište Fakulteta je u Sarajevu u ulici Patriotske lige br. 30 u zgradi koju zajednički dijele Arhitektonski i Građevinski fakultet.

2 PRETHODNE REVIZIJE

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine prvi put vrši reviziju Arhitektonskog fakulteta u Sarajevu.

Obzirom da nismo vršili reviziju finansijskih izvještaja u prethodnom periodu, ne dajemo mišljenje o iskazanim početnim stanjima na dan 01.01.2005. godine.

3 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je, da se na osnovu ispitivanja dokumenata, isprava, izvještaja, sistema internih kontrola, računovodstvenih i finansijskih postupaka, te drugih evidencija izrazi mišljenje, o tome, da li su finansijski izvještaji pripremljeni, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa ukupnom važećom zakonskom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizijom će se utvrditi: da li su poduzete sve mjere za ubiranje i čuvanje javnih prihoda, da li se menadžment pridržavao zakonskih propisa i instrukcija, da li su isplate javnih rashoda i korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dato ovlaštenje.

Također, cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu, povećanje javne odgovornosti za zakonitost rada, kao i uspješno i efikasno obavljanje, odnosno provođenje postavljenih ciljeva. Revizija je obuhvatila procjenu organizacije i funkcionisanja internih kontrola, imovinskog i finansijskog stanja Fakulteta, provjeru izvršenja finansijskog plana za 2005. godinu, te finansijske transakcije i njihovu zakonsku usklađenost i dokumentovanost. Budući da smo reviziju obavili na bazi uzorka, postoji mogućnost da neke pogreške i nepravilnosti mogu ostati neotkrivene.

Revizija uključuje i davanje preporuka za dalji rad, sa naglaskom na efikasnost i ekonomičnost trošenja sredstava, kao i zaštitu imovine u stvaranju podloge za uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

4 NALAZI I PREPORUKE

4.1. Menadžment i sistem internih kontrola, upravljanje i nadzor

U skladu sa važećim propisima za uspostavu efikasnog sistema internih kontrola odgovoran je menadžment. Interne kontrole Fakulteta organizovane su kroz redovno poslovanje, a obaveze, nadležnosti i odgovornosti uposlenih utvrđeni su Pravilnikom o radu. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da se odredbe Pravilnika nisu primjenjivale u dijelu koji se odnosi na usklađenost akta vezanih za isplatu plaća sa odlukama Vlade Kantona, kao osnivača.

Polovinom revidirane godine (22.06. 2005.) Vlada Kantona je dala saglasnost na imenovanje novog Dekana Fakulteta. Također u toku iste godine imenovana su dva člana nadzornog odbora, dok je treći član imenovan samo na period od dva mjeseca (do okončanja procedure javnog oglasa, a isti je ostao do kraja 2005. godine). Upravni odbor je imenovan u februaru 2005. godine na period od četiri godine. Prodekan za ekonomsko-finansijska pitanja nije imenovan i poslovanje Fakulteta se odvijalo bez popunjenog ovog mjesta.

Kada su u pitanju nabavke, evidencije prisutnosti na poslu, angažovanje spoljnih saradnika za projekte koji se rade za vanjske naručioce (obzirom da iza istih stoji Fakultet kao pravno lice), ne može se potvrditi da su u svim segmentima postojale adekvatne interne kontrole.

Nadležnost Upravnog odbora, između ostalog su i donošenje finansijskog plana i usvajanje godišnjeg obračuna i odlučivanje o korištenju sredstava utvrđenih finansijskim planom Fakulteta. Upravni odbor nije utvrdio planove rada i razvoja Fakulteta, niti je donio i usvojio Finansijski plan za 2005. godinu. Izvještaj o poslovanju za 2005. godinu usvojen od strane Upravnog odbora, nije upućen osnivaču na razmatranje, a što je trebalo u skladu sa Pravilima Fakulteta.

Također, nismo se mogli uvjeriti da su od strane Nadzornog odbora poduzimane adekvatne aktivnosti u cilju kontrole poslovanja Fakulteta, a što je bila obaveza u skladu sa Zakonom o ustanovama, Zakonom o visokom obrazovanju i Pravilima Fakulteta.

Od strane Vlade Kantona Sarajevo, Ministarstva obrazovanja i nauke i Univerziteta u Sarajevu ne poduzimaju se potrebne mjere u cilju usaglašavanja provedbenih akata (pravilnika o plaćama., računovodstvene politike) za rad Fakulteta i vršenje nadzora nad provođenjem Zakona o visokom obrazovanju i propisa donesenih za njegovo provođenje, a što je obaveza. Standarde i normative za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo, kojim se utvrđuju minimalni kadrovski, pedagoški i materijalno-tehnički uslovi za kvalitetno obavljanje nastavnog-naučnog i istraživačkog rada, na prijedlog Ministarstva obrazovanja i nauke Vlada Kantona Sarajevo donijela je tek krajem 2005. godine i isti su stupili na snagu u 2006. godini. Nisu doneseni propisi koji bi regulisali veći nadzor nad zakonitošću rada visokoškolskih ustanova, načina ubiranja i trošenja vlastitih prihoda, te način izvještavanja, kako je to uobičajeno za budžetske korisnike na nivou kantona i korisnike javnih sredstava.

Provođenje odredaba Zakona o budžetu u FBiH i Zakona o trezoru u FBiH, koji se odnosi na uspostavljanje Jedinstvenog računa Trezora na nivou Kantona i gašenja transakcijskih računa Fakulteta i prelaska istog na trezorski način poslovanja, konstatujemo da nisu provedene potrebne zakonske aktivnosti kako od strane Fakulteta, tako i od nadležnih u Vladi Kantona. Fakultet je zadržao raniji status. U pogledu prelaska na trezorski način poslovanja nije ništa urađeno u toku revidirane godine, a niti do završetka revizije, bez obzira što se na nivou Kantona (osim ustanova visokog obrazovanja), na trezorski način poslovanja prešlo još polovinom 2003. godine. Nije prezentirana dokumentacija, kako od nadležnih na Fakultetu, tako i od osnivača, kojom bi se potvrdilo da su poduzimane mjere po prethodnom, u cilju pokretanja aktivnosti oko prelaska Fakulteta na trezorski način poslovanja.

Potrebno je poslovanje i normativna akta Fakulteta u svim segmentima uskladiti sa važećom zakonskom regulativom (Zakon o visokom obrazovanju, Zakon o budžetu u FBiH i Zakon o trezoru u FBiH poštujući zakonom utvrđene nadležnosti koje se odnose na rukovodne tako i upravljačke organe).

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju potrebno je na svim nivoima uspostaviti sistem internih kontrola koji će osigurati adekvatan nadzor nad provođenjem istoga, u cilju prikupljanja i kontrole trošenja sredstava Fakulteta. Prilikom uspostave sistema internih kontrola pridržavati se Smjernica za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika donesene od strane Federalnog ministarstva finansija.

4.2. Izrada i donošenje finansijskog plana za 2005. godinu

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o ustanovama i važećim podzakonskim aktima (Pravila fakulteta) na prijedlog Dekana fakulteta Upravni odbor je trebao donijeti Finansijski plan za 2005. godinu po propisanim procedurama i zakonski utvrđenim rokovima. Kao što je prethodno naglašeno Finansijski plan Fakulteta za 2005. godinu nije donesen, niti je na isti data saglasnost od strane osnivača. Prezentiran je Budžetski zahtjev za finansiranje tekućih izdataka za 2005. godinu izrađen od strane Službe za ekonomsko-finansijske poslove, međutim isti nije prosljeđen Ministarstvu obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo. Također, od strane resornog ministarstva i Univerziteta, Fakultet nije obaviješten o stvarno odobrenim sredstvima, a što je bila obaveza u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uputstvom i smjernicama za izradu budžeta za 2005. godinu koje je na prijedlog Ministarstva finansija donijela Vlada Kantona. Nije utvrđeno koliko iznose potrebna sredstva iz budžeta, za finansiranje plata i materijalnih troškova, a koliko će

se finansirati iz vlastitih prihoda. Planiran je iznos od 1.220.700,00 KM za tekuće izdatke i 30.000,00 KM za kapitalne izdatke, a procjena neporeznih prihoda (prihoda od obavljanja vlastite djelatnosti) je 1.010.000,00 KM. Nije prezentiran nijedan dokument iz kojeg bi se moglo potvrditi da je predloženi budžet fakulteta i usvojen od strane Skupštine Kantona, niti je o istom dostavljena povratna informacija od strane resornog ministarstva.

Potrebno ja da Upravni odbor fakulteta donosi finansijski plan za svaku budžetsku godinu i da u saradnji sa resornim ministarstvom kontinuirano radi na tome da pokazatelji iz plana budu podloga relevantnih podataka kako onih za koje je zaduženo resorno ministarstvo, tako i onih za koje su zaduženi nadležni na Fakultetu.

Bilo bi potrebno da Vlada Kantona na prijedlog resornog ministarstva donese akt o načinu i postupku donošenja i usvajanja finansijskih planova visokoškolskih ustanova, kao i način izvršenja istih, uključujući i vlastite prihode koje fakulteti ostvare u okviru svoje djelatnosti.

4.2.1. Prihodi

Ukupno iskazani prihodi za 2005. godinu iznose 1.938.882,52 KM i isti se sastoje od prihoda iz budžeta Kantona Sarajevo u iznosu od 1.446.740,00 KM, prihoda ostvarenih od pružanja usluga (vlastite djelatnosti) u iznosu od 452.392,52 KM i prihoda doznačenih od ostalih nivoa vlasti (kantona i općina) u iznosu od 39.750,00 KM.

Dio prihoda ostvaren od pružanja usluga (vlastita djelatnost) iskazan u iznosu od 166.440,00 KM, ili 36,79% vlastitih prihoda, najvećim dijelom se odnosi na naplatu participacije studenata u troškovima studija i troškovima prijemnog odnosno kvalifikacionog ispita, naplatu postdiplomskog studija za stjecanje naučnog stepena magistra, kao i naplatu participacije u troškovima pripreme, izrade i odbrane magistarske, odnosno doktorske radnje na osnovu odluka koje je donio Upravni odbor Fakulteta. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju uplate navedenih naknada (participacija) evidentiraju se kao odgođeni prihod na razgraničenim prihodima, bez obzira što nije od strane nadležnih propisana metodologija za određivanje dijela prihoda koji treba da se iskažu u odgovarajućoj obračunskoj godini, jer se školska godina ne podudara sa fiskalnom godinom. Također, nisu utvrđene računovodstvene politike o načinu evidentiranja vlastitih prihoda, što dovodi u pitanje realnost i tačnost iskazanog iznosa istih.

Na kategoriji vlastitih prihoda evidentiran je i iznos od 123.563,44 KM, koji je ostvaren po osnovu realizacije projekata iz oblasti urbanizma i arhitekture, odnosno usluga koje je Fakultet obavljao za vanjske korisnike, za koje su nosioci posla bili uposlenici Fakulteta. Evidentiranje ovih prihoda vršeno je sukcesivno i to u momentu realizacije projekta prenošenjem istih sa kategorije odgođenih prihoda (razgraničenih prihoda), a što nije regulisano posebnim pravilnikom, u skladu sa Pravilima fakulteta i Odluci upravnog odbora. Naime, naplata prihoda koje Fakultet obavlja za vanjske korisnike (privredna društava) i prihode po osnovu realizacije projekata regulisana je Odlukom o cijenama usluga na organizovanju izrade naučnih i stručnih projekata i ovjere istih na Arhitektonskom fakultetu od 19.02.2001. godine. Navedenom Odlukom utvrđeno je da za usluge organizovanja izrade projekata i ovjeru istih Fakultetu pripada 200,00 KM za projekte čija je ugovorena vrijednost do 5.000,00 KM; 250,00 KM za projekte čija je ugovorena vrijednost od 5.000,00 do 10.000,00 KM i 2,5% od cjelokupnog ugovorenog iznosa za projekte čija je ugovorena vrijednost veća od 10.000,00 KM. Ovom Odlukom također je regulisano da je Fakultet obavezan za svaki pojedinačni projekt ustanoviti i voditi finansijsku evidenciju. Odlukom nije definisan način i vrijeme obavljanja zadatih poslova, direktni troškovi uključeni u izradu projekta, npr. naknade plaća zaposlenika za radne dane odsustva sa svoga radnog mjesta, odnosno redovnog posla radeći na projektnim zadacima, način kandidiranja projektnih zadataka, utvrđivanje nosioca za izradu istih i sl. Obzirom na troškove po projektima, isplatu autorskih honorara i realizaciju ove vrste usluga – prihoda, postavlja se pitanje adekvatne ekonomske koristi od istih za poslovanje Fakulteta. Ukoliko stavimo u odnos i ostale troškove koje prilikom realizacije ove vrste poslova ima Fakultet, (troškovi komunalnih usluga, električne energije, angažovanja dodatnog osoblja na pomoćnim poslovima), upitna su utvrđena pripadajuća sredstva Fakultetu. U cilju transparentnosti kao i donošenja kriterija za određivanje nosioca projekata i sastavljanje timova za realizaciju istih, koji bi trebali biti osnov raspodjele sredstava po učesnicima u projektima i utvrđivanju procedura za kontrolu njihove primjene, kako bi se subjektivni faktor sveo na najnižu mjeru, potrebno je preispitati ranije donesenu odluku i utvrditi kriterije za realizaciju projekata, za koje glavnu odgovornost snosi menadžment Fakulteta.

Istovremeno za autorske honorare učesnicima koji učestvuju i izradi projekta, (bez ostalih pratećih troškova koji su teretili izdatke materijala i usluga) isplaćeno 127.276,40 KM, što dovodi u pitanje opravdanost istih. Nije utvrđen raspored sredstava po svakom projektu, vrijeme rada, ukupna potrebna sredstva za izradu istih, broj i struktura članova tima i njihovi zadaci, opravdanost angažovanja, te odsustvo sa redovnog posla, organizaciona i tehnička pitanja.

Analizirajući kategoriju iskazanih «ostalnih» prihoda, koji u vlastitim prihodima učestvuju sa 16,79%, konstatovano je da se isti odnose na refundaciju materijalnih troškova, dio koji se odnosi na zakup parking prostora, uplata kluba nastavnika i računskog centra. U okviru ostalih prihoda evidentiran je i iznos od 37.766,00 KM koji se odnosi na naplaćene prijave, potvrde, ispise, ispite, komisijske ispise, duplikate indeksa i sl. koje izdaje studentska služba, zatim uplate za odbranu doktorske disertacije i štampanje diploma.

Iznos od 62.425,44 KM je evidentiran kao prihod od iznajmljivanja na osnovu ugovora o zakupu poslovnih prostora koje je Fakultet, uglavnom u prethodnim godinama (2002. do 2005. godina) zaključio sa raznim zakupcima. Predmet zakupa su: kancelarijski prostor, prostor za instalisanje automata za distribuciju toplih napitaka, poslovni prostor za obavljanje registrovane djelatnosti zakupaca, kuhinje i sale i sl. Ugovorene cijene i rokovi su različiti za pojedine ugovore, a prilikom izdavanja istih u svim slučajevima nije provedeno javno oglašavanje.

Prezentiran je Ugovor o izdavanju Studentskog centra «AG» klub pod zakup, koji su u ime zakupodavca 01.04.2002. godine, zajednički zaključili Arhitektonski i Građevinski fakultet i MIB marketinško informativnog biroa u Sarajevu, kao zakupca. Predmet ugovora je zakup studentskog «AG» kluba radi obavljanja kulturno-edukativnih i uslužnih djelatnosti u saradnji sa studentskim asocijacijama ova dva fakulteta, organizaciju zabavnih programa, promociju izložbi, uključujući redovne studente u povremeni rad i sl. Ugovorom je regulisano da se cijena zakupa neće plaćati sljedeće tri godine, od dana zaključenja ugovora, obzirom da je Zakupac izvršio adaptaciju i opremanje «AG» kluba u iznosu od 31.000,00 KM, od čega 20.401,10 KM za građevinske radove, koji se priznaje u cijenu zakupnine. Ovaj ugovor je zaključen na tri godine (do 01.04.2005. godine) i po istom je pripadajući dio trebalo evidentirati u prihod i rashod revidirane godine. Nakon isteka perioda zakupa po ovom ugovoru, ugovorene strane su 01.04.2005. godine zaključile novi ugovor kojim je regulisano da će se naplata zakupnine u korist Arhitektonskog fakulteta vršiti svaki drugi mjesec. U skladu sa navedenim u toku 2005. godine na ime zakupa «AG» kluba iskazan je prihod u iznosu od 5.500,00 KM. Naprijed navedeno dovodi u pitanje realnost iskazanog prihoda zbog neidentiranja uloženi sredstava u adaptaciju, a samim tim i nefunkcionisanje internih kontrola u dijelu praćenja zaključenih ugovora i fakturisanja zakupa po istim (kompenzacija).

Prema Pravilima fakulteta, potrebno je urediti evidencije za poslovne i finansijske efekte, odnosno vlastite prihode Fakulteta i iste regulisati posebnim pravilnikom.

Preispitati do sada zaključene ugovore za izdavanja poslovnih prostora Fakulteta, regulisati odnose sa Građevinskim fakultetom i poduzeti odgovarajuće mjere kada je u pitanje regulisanje cijena i rokova zakupa.

Prema utvrđenom Planu upisa za I godinu studija, donesenom od strane Univerziteta za školsku 2004/2005. godinu, i 2005/2006. godinu utvrđen je upis za 60 redovnih studenata. Broj upisanih studenata na I godinu, za školsku 2004/2005. godinu, prema podacima koje je Fakultet 27.12.2004. godine dostavio Ministarstvu obrazovanja i nauke iznosio je 83, za prvi put upisane studente i 40 studenata koji obnavljaju I godinu, što ukazuje da upis studenta nije usaglašen sa navedenim Planom, niti je za dodatni upis prezentirana saglasnost Ministarstva obrazovanja i nauke. U školskoj 2005/2006. godinu u I godinu studija upisano je 60 studenata (prema planu) dok je upisano 28 studenta koji obnavljaju godinu. Obzirom da su na Fakultetu prihodi od dodiplomskog studija iskazani zbirno, a ne po strukturi, navedeno ukazuje da se ovakvim načinom upisa ne može potvrditi efekat istog na ostvarene prihode, pogotovu ako se ima u vidu dodatan broj upisanih studenata bez adekvatne saglasnosti.

Prema prezentiranom u 2006. godini prihodi od dodiplomskog studija počeli su se razgraničavati na period na koji se i odnose.

Potrebno je donijeti Računovodstvene politike, kojim bi se regulisala metodologija za priznavanje dijela odgođenih prihoda u obračunskoj godini i evidentiranje istih po strukturi naplaćenih usluga.

4.2.2. Rashodi i izdaci za 2005. godinu

Ukupno rashodi i izdaci u 2005. godini iskazani su u iznosu od 1.994.822,00 KM i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Plan za 2005. godinu ¹	Ostvareno u 2004. godini	Ostvareno u 2005. godini	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6
UKUPNO IZDACI (I+II)		1.980.000	1.886.942	1.994.822	100,75
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c)		1.975.200	1.728.952	1.928.088	97,61
a.) Plaće i naknade troškova zaposlenih (od 1 do 2)		1.224.200	1.118.574	1.216.732	99,39
1.	Bruto plaće i naknade	975.900	900.993	959.577	98,32
2.	Naknade troškova zaposlenih.	248.300	217.581	257.155	103,57
b) Doprinosi poslodavca (= 3)		111.600	99.871	106.165	95,13
3.	Doprinosi poslodavca	111.600	99.871	106.165	95,13
c) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)		639.400	510.507	605.192	94,65
4.	Putni troškovi	54.000	44.338	46.078	85,33
5.	Izdaci za energiju	63.500	63.544	73.081	115,09
6.	Izdaci za komunalne usluge	17.200	27.620	20.849	121,22
7.	Nabavka materijala	74.800	33.325	44.742	59,82
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	1.200	798	763	63,58
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	2.500	1.782	2.657	106,28
10.	Izdaci za tekuće održavanje	24.000	14.160	18.022	75,09
11.	Izdaci za osiguranje, bankarske usluge	8.300	8.341	8.451	101,82
12.	Ugovorne usluge	393.900	316.599	390.549	99,15
II KAPITALNI IZDACI		4.800	21.116	66.733	1390,30
13.	Nabavka opreme	4.800	21.116	66.733	1.390,30

4.3.2.1. Bruto plaće i naknade

Izdaci za bruto plaće i naknade iskazani su u iznosu od 959.576,68 KM i u odnosu na prošlu godinu veći su za 6,50%, a u odnosu na «plan» manje za 1,68%.

Na osnovu Budžetskog zahtjeva za 2005. godinu (koji nije prosljeđen u Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo), plate za koje bi se vršilo finansiranje iz budžeta Kantona Sarajevo planirane su u iznosu od 1.015.200,00 KM. U knjigovodstvenim evidencijama Fakulteta obezbjeđeni su analitički podaci iz kojih se vidi doznačeni iznos iz Budžeta, koji se odnosi na plaće i naknade, naknade troškova zaposlenih i materijalne troškove, tako da je za navedene izdatke iz vlastitih prihoda finansirano 50.542,13 KM.

Obračun i isplata plaća se vršila na osnovu Pravilnika o radu, koji je Upravni odbor Fakulteta donio 25.01.2001. godine. U skladu sa navedenim Pravilnikom, osnovna plaća zaposlenika izražava se u koeficijentima koje je utvrdio Dekan Fakulteta svojom Odlukom od 26.06.2000. godine, a na temelju **Zaključka Vlade Kantona Sarajevo, u kojem su sadržani koeficijenti za obračun plaća u javnim ustanovama i sa kojim su budžetski korisnici dužni uskladiti svoja normativna akta. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da Pravilnik o radu i Odluka o utvrđivanju koeficijenata za obračun plaća zaposlenih nisu usklađeni sa zaključkom Vlade u dijelu koji se odnosi na visinu pojedinih koeficijenata, visinu minulog rada, kao funkcionalnog i stimulativnog dodatka.**

Pravilnikom o radu je regulisano da broj izvršilaca po pojedinim organizacionim jedinicama utvrđuje Dekan fakulteta, na prijedlog zaposlenika koji rukovode organizacionim jedinicama i da će se Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji utvrditi između ostalog i broj zaposlenika potrebnih za vršenje određenog zadatka. Navedeno nije utvrđeno.

¹ Navedeni podatak nije relevantan, jer za kolonu Plana su korišteni podaci iz Budžetskog zahtjeva koji nije zvaničan dokument i koji nije dostavljen Kantonalnom ministarstvu obrazovanja i nauke, jer finansijaki plan za 2005. godinu nije usvojen od strane Upravnog odbora. Navedeni podaci su korišteni za izradu računovodstvenog iskaza «Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta».

Obračun plaća se vrši na osnovu evidencije o prisustvu na poslu, za koje se ne može potvrditi da su sistemski riješene i da na istim postoji adekvatan vid kontrole.

Naknade, roškova zaposlenim iskazane su u iznosu od 257.153, 83 KM i u odnosu na plan veće su za 3,57%, a odnose se na isplatu toplog obroka, prevoza na posao i sa posla, regresa za godišnji odmor, otpremnine i razne pomoći.

Izdaci za topli obrok iskazani su u iznosu od 133.372,50 KM. Formalno, isplate su vršene na osnovu Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće, ali ako se uzme u obzir da su uposleni primali puni iznos naknade i za vrijeme kada nisu bili prisutni na poslu (u periodu odsustva za vrijeme praznika i školskog raspusta) i da se obračun nije vršio na osnovu vjerodostojne dokumentacije (valjane evidencije o prisutnosti na poslu), upućuje na nemogućnost potvrđivanja navedenih izdataka u iskazanom iznosu.

Potrebno je uskladiti normativna akta vezana za plaće i naknade sa važećim zakonskim propisima i ustrojiti procedure za isplatu istih.

4.3.2.2. Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu 605.192,17 KM i u ukupnim rashodima i izdacima Fakulteta čine 34,45% i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 44.617,00 KM, ili 6,56%. U okviru ovih izdataka najveći dio se odnosi na ugovorene usluge, koje u ovoj kategoriji rashoda učestvuju sa 75,88%. Ostali dio se odnosi na putne troškove, izdatke za energiju, komunalne usluge, nabavku materijala, prevoz i gorivo, tekuće održavanje, osiguranje i bankarske usluge.

Izdaci za putne troškove iskazani su u iznosu od 46.078,35 KM. U okviru ovih izdataka evidentirani su i izdaci za troškove smještaja studenata, profesora i asistenata na Korčuli (Republika Hrvatska) u iznosu od 20.075,79 KM, a koja se odnose na ljetnu školu crtanja. Ovi izdaci su finansirani iz doniranih sredstva u iznosu od 13.000,00 KM. Na poziciji izdataka za putne troškove također su evidentirani i izdaci za prisustvovanje kongresima, work shopu u Holandiji, troškovi saradnje sa Univerzitetom u Istanbulu i prisustvovanje sportskim igrama. Treba naglasiti da isplatu dnevnica i naknada putnih troškova nije pratila odgovarajuća dokumentacija (odluke nadležnih, planiranje sredstava, kao i način finansiranja istih). Isplate u svim slučajevima nisu pratili odgovarajući izvještaji koji bi potvrditi realizaciju i opravdanost navedenog troška.

Ugovorene usluge (390.549,33 KM) najvećim dijelom se odnose na naknade po osnovu autorskog honorara, naknade za privremene i povremene poslove, usluge štampanja i fotokopiranja, stručne usluge, usluge reprezentacije, pravne usluge i ostale usluge.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrdili smo da nastavno osoblje, pored plaća, ostvaruje i isplate po osnovu autorskih honorara za koje je u 2005. godini isplaćeno u bruto iznosu 286.589,21 KM ili 14,37 % ukupnih troškova Fakulteta. Način angažovanja nastavnika drugih visokoškolskih ustanova, naučnih radnika i istaknutih stručnjaka u nastavi na fakultetu regulisan je Pravilima fakulteta i isplata naknade za iste se vrši putem autorskih ugovora. Autorski honorari za nastavno osoblje nisu utvrđeni u Pravilniku o radu. Isplate nisu pratili zaključeni ugovori sa potrebnim elementima za obračun naknada, a također iz dokumentacije ne može se potvrditi da je nastava za koju su izvršene isplate i stvarno obavljena jer nisu prezentirane evidencije koje je izvršilac ugovora o izvođenju nastave u skladu sa zaključenim ugovorom trebao dostaviti. Na izdacima za autorske honorare evidentirane su i naknade članovima komisija za nostrifikaciju magistarskih radova i doktorskih disertacija, zatim saradnicima na pomoći pri izradi određenih projekata koji se rade za tržište i sl.

Obzirom na materijalno značajne izdatke za autorske honorare, koji su u 2005. godini iznosili 23,56 % izdataka za bruto plaće i naknade svih uposlenih na Fakultetu, preporučuje se menadžmentu da preispita politiku koja se odnosi na angažovanje nastavnog osoblja u budućem periodu.

U prilogu ovome ide i činjenica da se angažovanje nastavnika za predavanja po nastavno-naučnom programu Fakulteta i angažovanje iznad predviđenog broja sati ne može smatrati autorskim djelom, na koje Fakultet plaća samo poreze u iznosu od 17,650 %, a što je u suprotnosti sa Zakonom o porezima Kantona Sarajevo, gdje decidno stoji da se predavanja po nastavno – naučnim programu škola i fakulteta ne smatraju autorskim

djelom. Na navedene naknade nepravilno se obračunavaju porezi i isti su manji nego što je to propisano Zakonom o porezu na plaću i Zakonom o porezima Kantona Sarajevo.

Potrebno je preispitati angažovanja uposlenika po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima i isplate naknada po istim.

U skladu sa važećim zakonskim propisima razgraničiti naknade koje se odnose na autorski honorar, ugovor o djelu i ugovore o privremenim i povremenim poslovima uz obezbjeđenje pravilnog obračuna poreza.

Na kategoriji ugovorenih usluga evidentiran je i iznos od 3.520,00 KM, koji se odnose na advokatske usluge prema Ugovoru od 28.02.2003. godine, koji je na osnovu Zaključka Upravnog odbora zaključio Dekan Fakulteta, a na ime regulisanja međusobnih odnosa i naplate potraživanja od Građevinskog fakulteta. Ugovorom je regulisano da će punomoćnik (advokat) Fakultet zastupati «pred svim sudovima, organima uprave, kao i u odnosu na sva druga pravna i fizička lica i to u svim upravno-pravnim, radnim i svim drugim postupcima, te će vršiti i sve druge vidove pravne pomoći, a naručito usluge pravnog konsaltinga». Na ime ovih usluga Fakultet se obavezao da će punomoćniku isplaćivati mjesečnu naknadu od 800,00 KM. Iz prezentiranog se ne može potvrditi da je ugovor zaključen u skladu sa Zaključkom Upravnog odbora, niti su isplate naknade vršene prema stvarno urađenom poslu.

Značajne stavke na poziciji ugovorenih usluga odnose se na usluge održavanja zgrade i opreme, štampanja i fotokopiranja (48.826,25 KM), što u strukturi izdataka za materijal i usluge iznosi 8,07%. Na ime održavanja zgrade (sanacija oštećenog krova) poslove je po nalogu menadžmenta fakulteta obavila «Media plan institut», kao zakupac poslovnog prostora Arhitektonskog fakulteta, s tim da se uložena sredstva kompenziraju kroz zakupninu. Za navedeno nije provedena procedura u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, a i izdaci su veći od onih za koje je upravni odbor odobrio i ovlastio za potpisivanje, Dekana fakulteta.

Izdaci za reprezentaciju iskazani (8.423,70 KM) i u odnosu na ukupne izdatke za materijal i usluge 1,39%. U okviru izdataka za reprezentaciju evidentirani su i izdaci organizacije Kongresa studenata arhitektonskih fakulteta iz regiona. Nije prezentiran akt kojim je regulisano trošenje reprezentacije.

Obzirom da od strane Upravnog odbora nije usvojen Finansijski plan ne može se u potpunosti potvrditi, opravdanost i transparentnost trošenja navedenih sredstava.

Potrebno je da se preispita opravdanost zaključenog ugovora za advokatske usluge i po istum poduzeti adekvatne mjere.

Finansijskim planom potrebno je utvrdi iznos sredstava za materijal i usluge sa analitičkim pokazateljima, a za reprezentaciju pisanim procedurama regulisati način korištenja istih.

4.2.3. Postupanje po Zakonu o javnim nabavkama BiH

Prilikom nabavke roba i ugovaranja usluga i ustupanja radova od strane nadležnih Fakulteta u toku 2005. godine nabavke i ugovaranja nisu vršeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, niti su bile utvrđene procedure koje bi bile osnov ugovaranja nabavki roba i ustupanja usluga i radova, a što je bila obaveza u skladu sa navedenim Zakonom. Ako se uzme u obzir da je za nabavku materijala, usluge tekućeg održavanja, osiguranje, te ostale usluge utrošeno 125.688,17 KM, što u ukupnim troškovima čini 20,77%, a za čije ugovaranje je bilo potrebno provesti zakonske procedure, neophodno je poduzeti aktivnosti na uređenju ove oblasti u poslovanju Fakulteta.

Da se prilikom nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova postupa u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.

4.3.4. Stanje imovine potraživanja i obaveza

U računovodstvenom iskazu Bilans stanja sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 136.909,57 KM (nabavna vrijednost 361.515,27 KM i otpisana 224.695,70 KM). U toku 2005. godine izvršena je nabavka opreme u iznosu od 66.733,48 KM. Navedena nabavka je započeta u 2004. godini i izvršena je od doznačenih sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2004. godinu.

U evidencijama Fakulteta nema poslovne zgrade, koju prema prezentiranom prijedlogu korištenja Građevinskog fakulteta iz 2001. godine, Arhitektonski fakultet koristi ukupno 4.809,50 m² ili 60%. Navedeno potvrđuje da imovina između ova dva fakulteta nije riješena, a obzirom da se kontinuirano stvaraju izdaci na održavanju iste, status imovine ova dva fakulteta sa osnivačem bi trebalo riješiti.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 21.812,56 KM i ista se odnose na potraživanja po osnovu izvršenih usluga i potraživanja po osnovu odslušan nastave postdiplomskog studija. U okviru ovih potraživanja iznos od 10.000,00 KM odnosi se na potraživanja iz februara 2004. godine po osnovu školarine postdiplomskog studija za fizička lica. Fature su ispostavljene pravnim licima (Thabitat Mostar, Općina Mostar i GD Arhitekt Mostar). Obzirom da je nastava postdiplomskog studija odslušana, ne možemo se uvjeriti da su poduzimane adekvatne mjere za naplatu navedene školarine.

Na poziciji razgraničenja iskazan je iznos od 7.411,92 KM, od čega se na razgraničene prihode odnosi 4.039,92 KM (razgraničenja između Arhitektonskog i Građevinskog fakulteta), a na razgraničene rashode 3.372,00 KM (unaprijed plaćeni troškovi).

Kratkoročne tekuće obaveze iskazane su u iznosu od 93.949,86 KM i iste se najvećim dijelom odnose na obaveze prema dobavljačima (26.382,12 KM) i kratkoročna razgraničenja (65.251,55 KM).

U okviru kratkoročnih razgraničenja 31.282,87 KM su obaveze po osnovu unaprijed naplaćenih prihoda za upisnine postdiplomskog studija i doktorskih disertacija, naplaćeno štampanje diploma, naplaćenu donaciju za ljetnu školu crtanja, izradu studije Zavod za planiranje Kantona Sarajevo a ostatak od 20.968,68 KM na razgraničene prihode po osnovu ispostavljenih fakture za zakupninu, troškove školarine postdiplomskog studija i projekte koji se rade za treća lica («AG» Klub, Bosnalijek d.d. Sarajevo, Thabitat Mostar, Općina Mostar i GD Arhitekt Mostar).

U razgraničenim prihodima nisu iskazani unaprijed naplaćeni prihodi po osnovu dodiplomskog studija, obzirom da se navedeno knjigovodstveno počelo razgraničavati u 2006. godini. Fakultet nema propisanu metodologiju za određivanje dijela prihoda koji treba da se iskažu u odgovarajućoj obračunskoj godini.

Potrebno je u cilju namjenske kontrole naplate i trošenja svih prihoda Fakulteta utvrditi metodologiju evidentiranja istih, što bi omogućilo i pravilno razgraničavanje odgođenih prihoda na periode na koje se stvarno i odnose.

5 ZAKLJUČAK

Revizijom finansijskih izvještaja Arhitektonskog fakulteta u Sarajevu za 2005. godinu, konstatovano je da poslovanje nije u potpunosti usklađeno sa zakonskim propisima i da se planiranje i trošenje sredstava u svim slučajevima nije vršilo javno i transparentno.

Činjenica da i od strane osnivača Fakulteta tj. Vlade Kantona, Ministarstva obrazovanja i nauke i Univerziteta u Sarajevu nisu poduzimane potrebne mjere u cilju obezbjeđenja adekvatnog nadzora nad provođenjem Zakona o visokom obrazovanju i donošenja podzakonskih akata, kao i usklađenosti poslovanja Fakulteta u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, ne opravdava organe upravljanja i rukovođenja Fakulteta da se prezentirano stanje nije moglo popraviti i dovesti u zakonske okvire.

Revizijom je konstatovano da je krajem 2005. godine donesen jedan broj podzakonskih akata i da su nastavljene aktivnosti u toku 2006. godine (usklađenost nabavki sa Zakonom o javnim nabavkama BiH) kako bi se nepravilnosti i nedostaci otklonili i postigla veća transparentnost u potrošnji javnih sredstva, zakonitosti rada i efikasnosti u provođenju postavljenih ciljeva, te pouzdanost i objektivnosti finansijskog izvještavanja.

KOMENTAR

U ostavljenom roku, Arhitektonski fakultet Sarajevo, dopisom broj 05-91/2-07 od 07.02.2007. godine, očitovao se na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Arhitektonskog fakulteta Sarajevo za 2005. godinu. U dopisu su data obrazloženja na određene nepravilnosti, ali za iste nije dostavljena dodatna dokumentacija. U obrazloženjima su pojašnjene okolnosti pojedinih nepravilnosti

i u većini slučajeva je navedeno da su već poduzete mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti. Osnovna primjedba se odnosi na to da u Izvještaju nije razdvojeno poslovanje do imenovanja novog Dekana i poslije njegovog imenovanja.

Naglašavamo, da su predmet revizije Finansijski izvještaji za 2005. godinu i usklađenost istih sa zakonskim i drugim propisima, koji se u suštini ne mogu razdvajati na dva perioda. U izvještaju je navedeno da je u toku 2005. godine imenovan novi Dekan. Zaključkom Izvještaja je naglašeno da je krajem 2005. godine donesen niz akata u cilju usklađenja poslovanja sa zakonskim propisima. U toku 2006. godine proveden je tender za nabavku kancelarijskog i potrošnog materijala, ali to je 2006. godina, koja će biti predmet neke druge revizije.

Na kraju koristimo priliku da se zahvalimo na saradnji nadležnih na Fakultetu, koji su toku revizije prihvatili preporuke i sugestije Ureda za reviziju institucija u FBiH, a prema očitovanju na Nacrt izvještaja, iste će nastaviti i u narednom periodu (poslije predaje konačnog teksta Izvještaja), a sve u cilju obezbjeđenja zakonitosti, transparentnosti i efikasnosti trošenja javnih sredstva.

Viši revizor: Mirsada Janjoš, dipl. oec.